

Yatırımcı ilişkilerinin Resmini Çektik: 2016 Çalışan Profili Anket Sonuçları

ile Müge Tuna /Yönetim Kurulu Üyesi

Bir yıl daha TÜYİD olarak Yatırımcı İlişkileri Çalışan Profili Anketini, yatırımcı ilişkileri yöneticilerinin değerli katılımları ile tamamladık ve sonuçları sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz. Bu anketin ilki kurucu üyelerimiz tarafından 2008 yılında gerçekleştirildikten sonra, 2014 ve 2015 yıllarından itibaren anketi düzenli hale getirdik. Böylece 2016 Eylül-Ekim aylarında gerçekleştirdiğimiz bu seneki anketimizle bu sektöre ilişkin durum tespiti ve gelişmelerin bir kez daha fotoğrafını çekme imkânına ulaştık. 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin anket sonuçlarını, [burada](#) görebileceğiniz gibi sırasıyla Yönetim Kurulu Başkanımız Sn. Özge Bulut Maraşlı ve Yönetim Kurulu Üyemiz Sn. Barış Oran'ın değerlendirmeleri ile sizlere paylaşmıştık. Her ikisinin de çok haklı olarak değindikleri gibi Yatırımcı İlişkileri mesleği Türkiye'de hala yeni sayılabilecek bir geçmişe sahip ve dolayısıyla da hala çok fazla gelişime açık. Türkiye Sermaye Piyasaları'nın da henüz olması gereken derinliğe, ürün çeşitliliğine ve geniş yatırımcı tabanına ulaşmış olmadığından hareketle; her iki konuda da kat edilecek yol esasen Türkiye'nin

yeni yatırımcılara ulaşarak daha yüksek miktarlarda sermayeye erişimiyle doğru orantılı olacak. Bu kapsamda Yatırımcı İlişkileri fonksiyonunun sadece temsil ettikleri şirketlerinin en doğru şekilde anlatılması değil; aynı zamanda Türkiye'ye ilişkin kritik mesajların doğru verilmesi, ülkemizin yatırımcılara sunduğu fırsatların farkındalığının artırılması ve bu şekilde mevcut yabancı fon yatırımlarının artırılmasının yanı sıra henüz yatırım yapmamış büyük yatırım fonlarının radarına girmesini sağlamak gibi stratejik bir sorumluluk üstlendiğinin altını çizmek gerektiğini düşünüyoruz.

Yatırımcı İlişkileri Profesyonellerinin Stratejik Sorumlulukları Paralelinde, Eğitim Düzeyleri de Meslekteki Tecrübeleri de Yüksek

Bu ankete vakit ayırarak değerli görüşlerini paylaşan sektör temsilcilerine teşekkür ediyor; gelecek senelerde katılımın artması dileğini bir kez daha yineliyoruz çünkü burada ortaya konacak profil ve mesajlar, hem sektörün hem de ülke sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlayacaktır. Yatırımcı ilişkileri çalışanlarının yukarıda işaret

ettiğimiz kritik sorumlulukları doğrultusunda; yüksek eğitim profiline sahip oldukları, geçmiş senelere benzer bu sene de %53'e varan oranda yüksek lisans ve/veya doktora derecesine sahip anket katılımcısı verisi ile ortaya kondu. Yine geçen yıllarla çok paralel, bu meslek grubu çalışanlarının %88'inin eğitimleri ekonomi, işletme ve uluslararası ilişkiler alanlarından. Mesleki yetkinlik açısından, anket katılımcılarının %61'inin hem Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı, hem de Kurumsal Yönetim Derecelendirme lisansı sahibi olduklarını gördük ki yatırımcı ilişkileri çalışanlarının sorumlulukları gereği hitap etmeleri gereken çok çeşitli taraf içinde dünya çapında büyük fon yöneticilerini de kapsayan yerli yabancı yatırımcıların yanı sıra gerektiğinde düzenleyici kuruluşlar, gerektiğinde medya da bulunduğu için; paylaşılan özellikle finansal, mevzuat ve gelecek projeksiyonlarını da kapsayan bilgiye hâkimiyet ve doğru aktarım için bu üst düzey lisansların sahipliği kritik önemde.

Şirket İçi Raporlama ve Sektör Tecrübesi Açısından da Geçmiş Senelere Göre Önemli Fark Yok Ancak.....

Yatırımcı İlişkileri yöneticilerinin görevinin şirketle ilgili finansal, hukuki, operasyonel, teknik ve idari tüm konulara hakim olmayı

gerektirdiğini; ilgili paydaşlara şirket hakkında hem geçmiş ve mevcut durum analizini içeren şeffaf ve doğru bilgiyi aktarırken, hem de sorumlulukları içinde gelecek planlar ve stratejik kararlarla ilgili de tabloyu ortaya koyarak yatırımcılar nezdinde şirket potansiyelinin iyi anlaşılmasını sağlamak olduğunu düşünürsek, şirket üst yönetimi ile bire bir çalışıyor olmaları ve tam desteklerini alabilmeleri önemli. Bu durum yine anket sonuçlarında, yatırımcı ilişkileri yöneticisinin %59 oranında direk CFO' ya raporlama yapıyor olması ile ortaya çıkıyor ki geçtiğimiz yıllarda da bu oran %50'nin üzerinde idi. CFO haricinde %12 ve %10 oranlarında da direk CEO ve yönetim kuruluna raporlama sonucu ortaya çıkmış. Bu noktada yurt dışı uygulamalarla bir kıyaslamanın da anlamlı olacağını düşünerek; TUYID kurumsal üyesi olan BNY Mellon'un 55 ülkede 550 şirketi içeren "Yatırımcı İlişkilerinde Global Trendler Araştırması"nın 2015 sonuçlarına (BNY Mellon Ülke Müdürü & Kıdemli Temsilcisi ve TUYID YK üyemiz Sn. Cihat Takunyacı'nın BNY Mellon anket sonuçlarına ilişkin detaylı açıklamalarını [buradan](#) okuyabilirsiniz) baktığımızda, dünyada da yatırımcı ilişkileri faaliyet ve sorumluluklarının şirket içinde en fazla CEO ve CFO zamanından alokasyon aldığını görüyoruz.

Ankete katılan yatırımcı ilişkileri profesyonellerinin %71'inin çalışma hayatı tecrübesi 10 yıl ve üzeri, 6-10 yıl tecrübeli oranı da %15; nitekim 10 yıl ve üzeri tecrübeli olma oranı 2014 ve 2015 yıllarında da %65'ler seviyesinde idi. BNY Mellon raporundan da bu konuda birebir uyumlu bir sonuç çıktığını

görüyoruz – yurt dışında da Yatırımcı İlişkileri profesyonelleri ortalama tecrübesi 9,5 yıl. Yine yıllar itibariyle sabit kalan diğer bir oran da yatırımcı ilişkilerinde çalışma süresi ki %36 oranında katılımcı 2-5 yıl arasında bu birimde çalıştığını, %21'lik kesim 5-8 yıldır ve %22 ise 8 yıl ve üstü süredir bu birimde çalıştığını ifade etmiştir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi şirket için kritik bilgilendirmeleri yapması ve şirket temsilini her platformda tam hâkimiyetle gerçekleştirmesi beklenen bu profesyonellerin, hem çalışma hayatında hem de kendi birimlerinde uzun yıllar tecrübeye sahip olmaları aslında doğal bir sonuç. Ayrıca Yatırımcı İlişkileri yöneticilerinin %57'sinin şirketlerde Kurumsal Yönetim Komitesi üyesi olduklarını da görüyoruz.

Kariyerine Yatırımcı İlişkileri alanında devam etmek isteyen anket katılımcı oranı, geçmiş senelerle çok benzer seviyede %57 oranında; burada mesleğinden tatmin olmak ve kalıcılığını devam ettirmek arzusu esasında çift taraflı bir kazanım – çalışan açısından tutarlı ve giderek artan mesleki tecrübesini en verimli şekilde kullanabileceği, aynı zamanda da bu mesleğe yeni profesyoneller yetiştirebileceğine dair umut veren bir durum ortaya konurken; şirketler açısından bakıldığında ise yatırımcıları ve diğer paydaşları arasında çok kritik bir köprü görevini hassas dengeleri ve kurumsal yönetim ilkeleri başta olmak üzere önemli prensipleri ve mevzuat gereklerini gözeterek yerine getirmekte olan tecrübeli Yatırımcı İlişkileri yöneticilerine tam güvenle bu sorumluluğu

emanet etmiş ve istikrarın, güvenilirliğin sağladığı artı değer avantajlarını en iyi şekilde değerlendirmiş oluyorlar.

....Ancak Yatırımcı İlişkileri Ekibi Büyüklüğü, Üstlenilen Sorumlulukların Konsantrasyonu ve Roadshow Katılımları Açısından Bulunulan Noktada Pek Tatminkar Değil....

Yatırımcı İlişkileri ekiplerinin %64'ünün iki kişiyle sınırlı olduğunu, 2-4 kişilik ekipleri olduğunu bildiren kesimin oranının ise %29 olduğunu görüyoruz ki bu oranlar geçmiş yıllara göre bir gelişim göstermemiş; ancak BNY Mellon raporundan global uygulamalara baktığımızda, orada da katılımcı şirketlerde ortalama 3 kişilik ekiplerle bu faaliyetlerin sürdürüldüğünü görüyoruz. Bizim anket sonuçlarında bir parça iyileşme olarak kabul edebileceğimiz bir bulgu ise 2015 yılında %60 oranında Yatırımcı İlişkileri dışında şirket içinde başka sorumluluklar taşıdıklarını ifade ederken bu birimler, bu sene oran %50 mertebesinde oluşmuş.

Ankete alınan cevapların sonuçlarına göre şirketlerde %78 oranında bağımsız bir Yatırımcı İlişkileri bölümü var ancak %62'ye yakın bir oranla (geçtiğimiz iki yılda bu oran %55'lerde iken) önemli bir kesim şirkette bu fonksiyon altında, hem Yatırımcı İlişkileri hem de mevzuata uyum görevlerinin yürütülmesinin beklendiğini ifade ediyor; bu görev tanımlarının aynı birimde toplanması oldukça zorlayıcı çünkü yabancı yatırımcı başta olmak üzere yerli-yabancı yatırımcı taleplerini her an

karşılama üzere hazır bulunması gereken Yatırımcı ilişkileri ekibinin, aynı zamanda mevzuata uyumlu ilgili hem detaylı vakit ayırması hem de düzenleyici kurumlarla hassas ilişkileri yürütmesi üstlenilen sorumlulukları üst seviyelere taşıyor ancak şirketlerin maliyet duyarlılığı nedeniyle aslında yakın ilişkili de olan bu görevlerin tek elde Yatırımcı ilişkilerinde toplanmasını tercih ettikleri görülüyor. Bu fonksiyonların aynı ekipte farklı kişiler tarafından yönetildiği şirketlerin oranı %17 (geçmiş senelerde %23) iken, farklı ekipte farklı kişilerin söz konusu fonksiyonları yürütme oranı %22 (geçmiş senelerle aynı) olarak anket sonuçlarımızda görülüyor.

Yatırımcı ilişkilerinin en temel görev tanımlarından biri olan yurt dışı toplantı ve roadshow'lara katılım konusunda da anket sonuçlarının gösterdiği durum maalesef tatminkâr değil – anket katılımcılarının %46'sı bu tür toplantı katılımı hiç yapmadıklarını belirtmişler ki bu oran 2015 ve 2014 yıllarında da sırasıyla %48 ve %40 idi; yılda 4 ve üzeri sayıda yurt dışı yatırımcı toplantısına katılım oranı ise bu sene tekrar %30'a çıkarak, 2014 senesindeki oranı yakalarken 2015'deki %18 oranına göre iyileşme sergilemiş. Tabi burada piyasa konjunktürünün etkili olmuş olabileceğinden hareketle, geçtiğimiz yıl yurt içinde iki seçim yaşanmasının ve yurt dışında da Amerika'da faiz artış beklentileri ile Çin büyüme kaygılarının üst seviyede piyasalarda olumsuz ortam yaratmış olması nedeniyle, şirketlerin de bu tür toplantı katılım kararlarının negatif

etkilenmiş olduğu çıkarımını yapmak mümkün. Ancak genel olarak bu tabloya göre Yatırımcı ilişkileri biriminin yurt dışı toplantı ve roadshow'lara katılımı ilgili önemli yol kat etmesi gerekiyor halen.

Çok çarpıcı olarak değerli Başkanımız Sn. Özge Bulut Maraşlı'nın [2014 anket sonuçları](#)nı değerlendirirken de belirttiği gibi özellikle yabancı yatırımcı oranının Borsamızda %62-63 seviyelerinde olduğu düşünüldüğünde roadshow katılımlarının artırılması, yine geçen sene anket değerlendirmelerinde YK Üyemiz Sn. Barış Oran'ın belirttiği gibi geliştirilmeye an açık konulardan biri. Tabi duruma yurt içi yatırımcı toplantıları ve roadshow'lara katılım olarak bakıldığında da %35 oranında hiç katılımda bulunulmadığını görüyoruz; burada bir nebze 2015'deki %18 oranına göre iyileşme olması sevindirici olmakla birlikte 2016 oranının ancak 2014'de bildirilen %32 oranını yakaladığı görülmekte.

Sermaye Piyasalarında Hisse Senedi Dışında Diğer Ürünler Bazında Yatırımcı İlişkiler Birimi Faaliyetleri Oldukça Kısıtlı – Bunu Türkiye Sermaye Piyasaları Gelişimi İle İlişkilendirmek Mümkün

Bu noktada Türkiye'de sermaye piyasalarının gelişimi ve mevcut durumda bulunduğu konum ile ilgili önemli bulduğumuz bir takım saptamalar yapmanın faydalı olacağını düşünüyoruz. Öncelikle duruma büyük resim olarak baktığımızda, ülkemizde ciddi ölçüde tasarruf açığı var ve bu oran

seneler itibariyle gerileyerek; yurtiçi tasarrufların Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) oranı bazında hemen 2000 yılı öncesinde yakaladığı %20'li seviyelerden uzakta, 2015 sonunda ancak %13-14'ler mertebesinde. Oysa bu oran, (IMF ve Dünya Bankası verilerine göre) Asya'da yer alan gelişmekte olan ülkeler için 2015'de %40'lar; tüm gelişmekte olan ülkeler bazında ise %30'lar mertebesinde. Türkiye'nin bu derece düşük yurtiçi tasarruf oranı içinde bir o kadar da çarpıcı diğer bir bulgu ise (Kalkınma Bakanlığı Ekonomik Gelişme Raporuna göre) bu tasarrufların değerlendirildiği yatırım ürünlerine ilişkin – tasarrufların %65'i TL ve yabancı para mevduat olarak değerlendirilirken, %20 mertebesi de devlet tahvillerine yatırım olarak gerçekleşiyor.

Bizi TUYID olarak yakinen ilgilendiren hisse senedi ve özel sektör tahvil (ÖST) ihraçlarına yatırılan miktarın toplam tasarruflar içindeki payları ise sadece %5 ve %3; bu oranlar da son 10 yılda hisse senedi tarafında hemen hemen aynı kalırken, ÖST tarafında 2011 öncesinde %0 iken 2011'den sonra Türkiye'de uygulamaya konan düşük faiz politikasının başarılı sonucuna bağlı olarak özel sektörün de tahvil ihraçları ile borçlanma yolunu tercih etmeye başlaması nedeniyle ancak %3'ler seviyesine kadar ulaşabilmiş durumda.

Bu tabloya Borsa İstanbul (BİST)'da hisse senedi işlem gören şirket sayısı ve piyasa değerleri olarak baktığımızda, yine çok düşündürücü bir şekilde özellikle son senelerde hemen hiç gelişim

göstermediğimizi görüyoruz. TUYID'in periyodik raporlarından Borsa Trendleri Raporu Ocak-Eylül 2016 referans alarak baktığımızda, BİST TÜR'ünde işlem gören hisse adedi 2015 yılsonuna göre azalarak 308'dan 295'e düşmüş ve aynı dönem piyasa değeri bazında ise Eylül 2016 sonu itibariyle BİST TÜR değeri 188 milyon dolarken, 2015 sonunda da bu değer 186 milyar dolar. Bu verilerle ilgili olarak altı çizilmesi gereken iki nokta:

a) Türkiye'de BİST şirketleri toplam piyasa değerinin GSYH'ya oranı, son on yılda en fazla %40'ın hemen üzerinde oluşabilmişken, içinde bulunduğumuz dönemde bu oran ancak %30'lara yakın bir mertebede; bu oran Rusya'nın %20'nin hemen üzerindeki oranıyla birlikte (*Dünya Bankası verilerine göre*) Türkiye benzeri diğer gelişmekte olan ülkeler içinde en düşük seviyeyi işaret ediyor.

b) Diğer çarpıcı nokta ise son yıllarda ciddi ivme kaybeden yeni halka arza konu şirket sayısı – yine TUYID Borsa Trendleri Raporlarına geriye dönük baktığımızda, 2013 yılından itibaren çok düşük sayıda halka arz edilen şirket ve bu halka arzlardan elde edilen çok düşük hâsılat rakamlarıyla karşılaşıyoruz. 2013, 2014, ve 2015 yıllarında halka arz olan şirket sayısı ve hasılat rakamları sırasıyla şu şekilde oluşmuş: 9 adet ve 722 mn ABD (ki rakamın

sadece 360 mn ABD kısmı yine TUYID kurumsal üyemiz olan Pegasus halka arzına ait); 9 adet ve 310 mn ABD; 6 adet ve 40 mn ABD. Bu veriler 2016 ilk dokuz aylık dönem için sadece 2 adet halka arz ve 116 mn ABD hâsılat şeklinde gerçekleşmiştir. 2008 global krizi sonrası konjonktürün de izin vermesiyle piyasalarda oluşan toparlanmayla 2010 ve 2011 yıllarında gerçekleştirilen 22 adet ve 27 adet yeni halka arz rakamları ise tekrar görülmemiştir.

Türkiye'nin Sermaye Piyasaları açısından hisse senedi tarafında bu derece düşük performansı işaret eden son yıllara ilişkin verileri paylaşmaktaki maksadımız, aslında Türkiye'de Sermaye Piyasaları'nın hak ettiği performans ve şirketler için yüksek fon üretme kapasitesine ulaşamamış olduğunu göstermek. Buradan hareketle de yapılacak en önemli çıkarım, önümüzdeki dönemin bu konuda çok ciddi potansiyel barındırıyor olduğu; Hükümetin almakta olduğu ekonomiyi canlandırıcı tedbirler ve yeni yatırımların önünü açacak reform kararlarının uygulamaya konması ile Merkez Bankası düşük faiz politikası sonucunda kuvvetleneceğine inandığımız reel sektör şirketlerinden, halka arz adayı olacak ciddi bir sayı ile karşılaşmamız büyük olasılık. Yurt dışı piyasa gelişmelerinin de yeni halka arzlara destekleyecek bir pencereyi yarattığı noktada, halka arz adayı olabilecek şirketlerin ileriye dönük yapılanmalarını

önceden sağlam planlamış olmaları, yatırımcı ilişkileri birim ve yöneticilerine duyacakları ihtiyacı öngörebilmeleri kritik önemde. Biz TUYID olarak şirketlere bu hazırlık döneminde her türlü desteğe vermeye hazır olduğumuzu, gerek eğitimler gerek doğru insan kaynağına erişimleri açısından her an yanlarında olmak istediğimizi bu vesile ile buradan bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

Tabii şirketlerin yatırımcılarına karşı raporlama sorumlulukları sadece hisse senedi ile sınırlı değil; tahvil ihracı gerçekleştirmiş ve/veya gerçekleştirmeye aday şirketlerin de yatırımcılarına güvenilir bir yatırımcı ilişkileri politikası ile yaklaşıyor olmaları, hem tahvil ihracılarının performansını hem de ileriye dönük yeni ihraç potansiyelini arttırıcı rol oynayacaktır. Bu konuda anket katılımcılarına yönelttiğimiz sorumuza cevaben, katılımcı şirketlerin %66'sının hisse senedi arzı dışında sermaye piyasası araçlarını kullanmadıkları ve borçlanma araçlarına ilişkin bir Yatırımcı İlişkileri faaliyeti de yürütmedikleri yanıtını aldık. Yukarıda da belirttiğimiz gibi Türkiye'de tasarrufların sadece %3'ünde özel sektör tahvillerinin tercih edilmiş olduğunu ve henüz 2011'den itibaren aktif hale gelmiş bu piyasada Eylül 2016 itibariyle dolaşımdaki toplam nominal ÖST büyüklüğünün sadece 50 milyar TL'ye (*Garanti Yatırım ÖST Piyasası Raporu, Eyl.2016*) ulaşmış olduğunu düşünürsek; Yatırımcı İlişkileri faaliyetleri kapsamında burada da yapılacak çok şey olduğunu öngörmek zor değil. 2015 anket sonuçlarını [değerlendirme yazısında](#) Sn. Barış Oran'ın da

belirttiği gibi anketlerden çıkan sonuçlar büyük ölçüde, Türkiye’de Sermaye Piyasaları’nın gelişimini tamamlama evriminde oluşu ile yakın ilişkili.

Sosyal Medya Kullanım Oranı Henüz %20’ler Mertebesinde

Günümüz global gelişmelerinin içinde dikkat çekici, hatta vaz geçilmez diyebileceğimiz, mertebelere ulaşan ve kurumsal olsun bireysel olsun artık hayatların önemli bir parçası haline gelen sosyal medya kullanımına Yatırımcı İlişkileri boyutunda baktığımızda, anket sonuçları %61 oranında katılımcının “şu anda kullanmıyorum ama gelecekte kullanabilirim” cevabını verdiğini gösteriyor; %20 katılımcı her türlü sosyal medya aracını kullandığını belirtirken, %19 oranında katılımcı ise kullanmadığını ve gelecekte de kullanmayı düşünmediğini ifade ediyor. Sosyal medya mecraları içinde %30 ile en fazla tercih edilen LinkedIn iken, bunu %10 ve %7 ile Twitter ve Facebook takip ediyor.

BNY Mellon’ın “Yatırımcı İlişkilerinde Global Trendler Araştırması”nın 2015 sonuçlarına bu noktada da bir karşılaştırma yapmak amacıyla döndüğümüzde; yurt dışında yatırımcı ilişkileri faaliyetleri kapsamında sosyal medya kullanımının 2010 yılında %9’lar seviyesindeyken, 2015’de %30’lara yaklaştığını ve bu kullanımın alt kısımlarında Twitter ve Facebook’un başı çektiğini, bunları LinkedIn’in izlediğini görüyoruz. BNY Mellon raporunda sosyal medya kullanımıyla ilgili dikkat çeken diğer bir unsur da; “mega büyüklükte” diye sınıflandırılan

piyasa değerleri 25 milyar ABD üzerindeki firmaların kullanımının %54 oranıyla, “mikro büyüklükte” diye sınıflandırılan 150 milyon ABD’nin altında piyasa değerine sahip firmaların %26 oranındaki kullanımının iki katı seviyesinde olması. Tabi burada sosyal medya kullanımının çok geniş kitlelere ulaşımı sağlarken, aynı zamanda ciddi riskleri de barındırdığını unutmamak gerek; bu sebeple gerekli üst yönetim onaylarının alınmış olduğu bir sistem içinde sosyal medya kullanımının dikkatli planlanması ve yürütülmesi gerektiği de unutulmamalı. Nitekim global ölçekte de kullanımın %30’lar gibi kısıtlı diyebileceğimiz seviyelerde kalmış olmasına gösterilen sebepler, raporda sırasıyla yatırımcı talebinin bu yönde olmaması, bu konuda yeterli kaynak olmaması, mesajların gerekli kontrollerinin yapılamaması, şirket yönetiminin yeterli fayda görmediği ve şirket politikalarına dahil etmediği şeklinde yer alıyor.

Yatırımcı İlişkilerinin Şirket Yönetimine Raporlama Düzeni ve Gerçekleştirilen Yatırımcı Toplantılarına Üst Düzey Yönetici Katılım Oranları da Gelişime Açık Yönleri Ortaya Koyuyor

Anketimize katılan Yatırımcı İlişkileri çalışanlarının %36’sı bağlı buldukları yönetici ya da birime ihtiyaç oldukça raporlama yaptığını belirtirken; günlük/haftalık/aylık bazda periyodik raporlama oranı toplamda %64 ki; bu şekilde düzenli raporlama teamülünün geçen seneki %51 oranına göre iyileşme göstermiş ve bir önceki

senenin %60 seviyesindeki periyodik raporlama oranını tekrar yakalamış olması olumlu bir gelişme.

Anket sorularına alınan cevaplardan gördüğümüz, şirket üst düzey yöneticilerinin yatırımcı toplantılarının birkaçına katılımı %45 mertebesinde iken hepsine katılım oranı %32’lerde. Aslında bu seviyeler, geçen sene %35’lerde çıkan şirket üst düzey yöneticilerinin yatırımcı toplantılara yılda sadece bir kez katıldıkları veya hiç katılmadıkları oranına göre ciddi bir iyileşmeye işaret ediyor. Ancak özellikle yabancı yatırımcıların uzun vadeli yatırım kararlarını almalarında önemli etken olan bu tür toplantı katılımları dâhil esasen tüm yatırımcı ilişkileri faaliyetlerinin üst yönetim tarafından yakinen takip edilerek desteklenmesi hayati önem taşıyan bir konu.

Bu hususta yine BNY Mellon raporuna dönüp baktığımızda; 2015 yılında anketlerine katılım gösteren şirketlerden %49’u, yatırımcı toplantılarına YK Üyelerinden birinin katıldığını belirtmiş ki 2013’de bu oran %24 mertebesindeymiş. Bu toplantılara CEO, CFO seviyesinde katılım oranları ile yine 2015 ve 2013 yılları karşılaştırmalı olarak %55 ve %43 oranlarında belirtilmiş BNY Mellon raporunda. Yöneticilerin bu konuya kendi zaman alokasyonlarını sınırlı tutmamaları kadar, Yatırımcı İlişkileri faaliyetleri için ayrılan bütçenin de kritik olduğunun altını çizmek isteriz. Yurt dışında bu faaliyetler için ayrılan bütçe rakamlarının, bölgesel olarak değişim gösterse de yıllık 500.000-650.000 ABD

aralığında olduğu görülüyor; Türkiye’de anket sonuçlarından anlaşıldığı üzere TL bazında ayrılan bütçe rakamları, %44 oranında şirkette 50.000 TL’ye kadar ve 50.000-250.000 TL aralığı için anket cevaplarından çıkan toplam oran da yine %45 seviyesinde. Bu verilere göre Türk şirketlerinde Yatırımcı İlişkileri birimlerinin yurt dışı meslektaşlarına göre çok düşük, yaklaşık bir hesap ile yurt dışı ekiplerin bütçelerinin %15-20’lerine denk gelen bütçelerle, çalışmak zorunda oldukları ortaya çıkıyor.

Ve Genel Bir Değerlendirme.....

TUYİD olarak bir sene daha sizlerle Yatırımcı İlişkileri Anket sonuçlarımızı, bizim önemli bulduğumuz bazı bulgular ve çıkarımlar çerçevesinde özetleyerek paylaşırken; tekrar altını önemle çizmek istediğimiz husus, Yatırımcı İlişkilerinde uygulanan doğru politika ve şirketler içinde bu konuda oluşturulmuş sağlam kadroların direkt şirket değerini etkilemeye dönük sonuçlar yaratacağıdır. Yatırımcı İlişkileri faaliyetleri içinde doğru anlatılmasının özel bir konumu olan Kurumsal Yönetim (Corporate Governance) uygulamalarının, şirket piyasa değerlerine olumlu etkisinin rakamsal hesaplamalarına ilişkin Türkiye ile birlikte gelişmekte olan ülkeler statüsünde görülen Rusya, Brezilya için yapılmış akademik çalışmalar bulunmakta olup^{1,2}; Türkiye’de bu ölçümlenmeleri yapmaya çalışmak için erken ancak bu henüz ölçülemeyen katma değer farkında olmak mühim. Yatırımcı İlişkileri profesyonellerinin başarısının

rakamsal olarak kendilerine uygulanacak ücret politikalarına endekslenmesi ise dünyada gittikçe artan bir uygulama BNY Mellon raporundan gördüğümüz üzere; 2015 yılında bu ankete katılan dünya şirketlerinin %59’unda Yatırımcı İlişkileri ücretlendirmelerinde direkt yapılan faaliyetler üzerinden oluşturulan bir takım ölçümleme metotları kullanılıyor.

BNY Mellon raporundan diğer bir dikkat çekici unsur da anketlerine katılan şirketlerin %47’sinde “Çevresel, Sosyal ve Yönetişim” (Environment, Social and Governance – “ESG”) konularının, Yatırımcı İlişkileri stratejilerinin içinde yer aldığı. Bu konulara ilişkin sorular bizim anketimizde henüz yer almamakla birlikte, önümüzdeki dönemlerde bizim de dikkate alacağımız unsurlar olacağına farkında olarak; şirketlerin bu yönde hazırlık içinde bulunmaları önemli. Özellikle tüm dünyada “sürdürülebilirlik” çok fazla öne çıkan bir kriter olması nedeniyle “ESG” stratejilerinin bizim Yatırımcı İlişkileri stratejilerinde de yer verilmeye başlanmasına ve şirket operasyonel faaliyetleri, büyümesi, karlılığı gibi tüm unsurların “sürdürülebilirlik” çerçevesinde incelenmesine dikkat çekmek istedik. Son olarak Yatırımcı İlişkileri mesleğinin “Etik Kodları”nın bir kılavuz niteliğinde hazırlanarak; şirketler ve sermaye piyasaları arasında çift yönlü bir işleyiş olan bu mesleğin en doğru şekilde icra edilmesine ve etik standartların en üst seviyede benimsenmesine bir nebze katkıda bulunmak üzere bir çalışma içinde olduğumuzu da belirtmeyi arzu ettik.

Önümüzdeki senelerde devam edeceğimiz bu anket çalışmalarımıza değerli katılımlarınızı beklediğimizin, bu çalışma ile sizlerden direkt olarak elde ettiğimiz geri bildirimleri bu mesleğin gelişimine katkı sağlamak üzere en efektif şekilde kullanmaya çalışacağımızın altını çizerek; bu seneki katılımlarınız için bir kez daha çok teşekkür ediyoruz. Bu katılımlarınızla, şirketlerin tam bir şeffaflık politikası çerçevesinde ve tüm paydaşlarına eşit mesafede yapacakları bilgilendirme ve raporlama standartlarının sektörümüzde global ölçülerde yerleşmesiyle birlikte, Yatırımcı İlişkileri mesleğinin sağlam temellerinin daha üst seviyelere taşınmasına sağladığınız katkı için duyduğumuz büyük memnuniyet ile gelecek senelerde yine anketimizle buluşmak dileğiyle diyor; bu sene 5.sini gerçekleştireceğimiz Kasım ayındaki **Zirve** çıktılarımızı da bir sonraki Bültenimizde sizlerle paylaşmayı ümit ediyoruz.

¹ Black, B. (2001) “The Corporate Governance Behavior and Market Value of Russian Firms”, Stanford Law School, John M. Olin Prg.in Law and Economics, Working Paper No:212

² Black, B., de Carvalho, A., G., Gorga, E. (2011) “What Matters and for Which Frims for Corporate Governance in Emerging Markets? Evidence from Brazil (and other BRIK Countries)”, Jpurnal of Corporate Finance